

پایه :	۴	موضوع :	قرآن ۴
تاریخ :	۹۳/۳/۲۵	ساعت :	۱۰:۳۰

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: گزیده تفسیر نمونه (سوره‌های مریم، طه، انبیاء، مومنون، لقمان)

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره رده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. در آیه «... فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا * يَرْتَمِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ...» کدام یک از موارد زیر، مفهوم از کلمه «ارث» می‌باشد؟ د ۷۴
- أ. رهبری مردم ب. علوم و دانش‌ها ج. اموال د. اموال و مقامات معنوی
۲. با توجه به شأن نزول آیه، مورد و مصداق «اهل ذکر» چه کسانی بوده‌اند؟ أ ۱۵۵
- أ. دانشمندان اهل کتاب ب. همه آگاهان ج. پیامبران الهی د. اهل بیت
۳. منظور از «هَضْمًا» در آیه «... فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا» کدام است؟ ب ۱۴۱
- أ. خوار شدن ب. نقصان ج. عذاب روحی د. ترس
۴. در آیه «وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ» مقصود از امانت چیست؟ د ۲۴۲
- أ. ولایت اهل بیت بر مردم ب. حکومت اسلامی ج. فقط امانت‌های مردم د. امانت‌های خدا، پیامبران و مردم

تشریحی

۱. آیه «مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذْ قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ» به چه حقیقتی اشاره دارد؟ ۸۴
- دارا بودن فرزند با قداست مقام پروردگار سازگار نیست چون لازمه چنین چیزی از یک سو جسم بودن و محدودیت و نیاز است، تعبیر کن فیکون نیز ترسیمی از وسعت قدرت خدا و تسلط و حاکمیت او در امر خلقت است.
۲. آیه «أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تُوَزُّهُمْ آزًّا» چه رابطه‌ای را بین شیاطین و کافرین تبیین می‌نماید؛ مقصود از «آزًا» چیست؟ ۱۰۱
- «آز» به معنای جوشش دیگ و زیر و رو شدن محتوای آن است و در اینجا کنایه از آن است که شیاطین چنان بر آنها مسلط می‌شوند که در هر مسیر و شکلی که بخواهند آنان را بحرکت در می‌آورند.
۳. آیه «... وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ» چه معنایی را در نظر دارد؟ ۱۲۱
- مصون ماندن در جهان حضر و جهان دیگر از ناراحتی‌ها، رنج‌ها، عذاب‌های دردناک الهی و مشکلات زندگی فردی و اجتماعی از آن کسانی است که از هدایت الهی پیروی کنند.
۴. آیه «وَأَصْلَ فُرْعُونَ قَوْمَهُ وَمَاهِدَىٰ» اشاره به چیست؟ ۱۳۱
- «أصل» اشاره به گمراه ساختن و جمله «ماهدی» اشاره به عدم هدایت بعد از روشن شدن گمراهی است بنابراین فرعون بعد از مشاهده گمراهی حقیقت را برای قومش بیان نکرد و همچنان آنها را به بیراه کشاند.

* «يَوْمَ مُحْضَرِ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا»

۵. روایت امام صادق علیه السلام در مورد تفسیر آیه فوق را بنویسید.

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: علی علیه السلام تفسیر این آیه را از پیامبر صلی الله علیه و آله جویا شد، حضرت فرمود: ای علی! «وفد» به کسانی می‌گویند که سوار بر مرکبند. کسانی که تقوا و پرهیزکاری را پیشه ساخته‌اند، خدا آنها را دوست داشت و آنان را مخصوص خود گردانید، و از اعمالشان خشنود شد و نام «متقین» بر آنها نهاد.

۶. کلمه «نَفْسٍ» در قرآن به چه معانی به کار رفته و در آیه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ...» به کدام معناست؟ ۱۶۶

نفس به معنی: ۱. ذات یا خویشتن و مجموعه جسم و روح انسان ۲. خصوص روح انسان - منظور از این نفس معنای دوم است.

۷. آیه «وَصَرْنَا مِنْ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا سَوِيًّا فَأَعْرَفْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ» در مورد قوم نوح علیه السلام چه مطلبی را تاکید می‌کند؟ ۱۸۲

این جمله تأکیدی است بر این حقیقت که مجازات‌های الهی هرگز جنبه انتقامی ندارد، بلکه بر اساس انتخاب اصلح است، به این معنی که حق حیات و استفاده از مواهب زندگی برای گروهی است که در خط تکامل و سیر الی الله باشند و یا اگر روزی در خط انحراف افتادند بعداً تجدید نظر کرده و باز گردند.

۸. در آیه «فَأَخَذْنَاهُمُ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَعَلَّمْنَا هُمْ غُثَاءً...» أ. «غُثَاءً» به چه معنایی است؟ ب. تشبیه اجساد بی‌جان به «غُثَاءً» نشانگر چیست؟ ۲۵۳

أ. غُثَاءً در اصل به معنای گیاهان خشکیده‌ای است که به صورت بسیار درهم ریخته بروی سیلاب قرار گیرد به کف‌های روی دیگ جوشان هم اطلاق می‌شود ب. تشبیه اجساد بیجان در این آیه به غُثَاءً اشاره به نهایت ضعف و سستی و بی‌ارزش بودن آنهاست.

* «فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ»

۹. دو حادثه از وقایع قیامت را که در آیه فوق به آن اشاره شده، به صورت کامل توضیح دهید. ۲۷۱ (ع: ۲: ۵۲)

۱. از کار افتادن نسب‌ها؛ چون رابطه خویشاوندی و قبیله‌ای که حاکم بر نظام زندگی مردم این جهان است سبب می‌شود که افراد مجرم از بسیاری از مجازات‌ها فرار کنند اما در قیامت انسان است و اعمالش و هیچ کس نمی‌تواند حتی از برادر و فرزند و پدر خود دفاع کند، یا مجازات او را به جان بخرد. ۲. آنها چنان در وحشت فرو می‌روند که از شدت ترس حساب و کیفر الهی به هیچ وجه از حال یکدیگر نمی‌پرسند.